

MEŽA IEAUDZĒŠANA UN KOKAUGU STĀDĪJUMI - NORMATĪVAIS REGULĒJUMS

Madona, 31.05.2016

Irēna Aleksejuka,

AS «Latvijas valsts meži» LVM Sēklas un stādi direktora
vietniece

- **Meža ieaudzēšana** ir jauna meža stādīšana ar mežu neapklātās zemēs. Meža ieaudzēšanai lauksaimniecībā neizmantotās zemēs ir vairāki mērķi: **racionāla zemes izmantošana**, vides piesārņojuma samazināšana, lauku ainavu dažādošana, rekreācijas iespēju paplašināšana u.c. Ieaudzētās meža platības var ierīkot arī kā **plantācijas**, kas ir īpašiem mērķiem ieaudzētas mežaudzes.

NORMATĪVIE AKTI

- ◉ **Meža likums**, pieņemts 24.02.2000.;
- ◉ MK noteikumi Nr.308 «Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi», pieņemti 02.05.2012.
- ◉ **Ministru kabineta noteikumi Nr.1182**
Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas, administrēšanas un uzraudzības kārtība pasākuma “Lauksaimniecībā neizmantojamās zemes pirmreizējā apmežošana” īstenošanai

MEŽA LIKUMA MĒRĶIS

- veicināt meža ekonomiski, ekoloģiski un sociāli ilgtspējīgu apsaimniekošanu un izmantošanu, visiem meža īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem nodrošinot vienādas tiesības, īpašuma tiesību neaizskaramību un saimnieciskās darbības patstāvību un nosakot vienādus pienākumus;
- reglamentēt valsts meža zemes pārvaldības un atsavināšanas nosacījumus.
- Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, mikroliegumu un aizsargjoslu apsaimniekošanā papildu nosacījumus paredz citi normatīvie akti.
- Ministru kabinets nosaka kārtību meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanai, ievērojot Paneiropas meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas kritērijus un indikatorus.
- Pilsētu un ciemu teritorijā meža apsaimniekošanas papildu nosacījumus paredz arī pašvaldību saistošie noteikumi.
- Meža apsaimniekošana nedrīkst būt pretrunā ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentu prasībām.

PRASĪBAS UN PIENĒMTIE LĒMUMI

- Meža atjaunošanas noteikumu prasības un meža īpašnieku vai tiesisko valdītāju pieņemtie lēmumi atjaunojamās koku sugas izvēlē nodrošina meža atjaunošanu ar galvenajām, saimnieciski izmantojamām koku sugām: **Priedi, Egli, Bērzu, Apsi, Baltalksni, Melnalksni**

MEŽA PLATĪBU RAKSTUROJUMS

- Meži Latvijā aizņem 3 007 260 ha. mežainums ir 50,9% (meža zemju platības (3 290 288 ha) procentuālā attiecība pret valsts teritorijas kopējo platību). Salīdzinājumā ar citām Eiropas valstīm Latvija pieskaitāma pie mežiem bagātām valstīm (Eiropā meži vidēji aizņem 33% no sauszemes teritorijas). Latvijā valstij pieder mežs 1 496 825 ha platībā (47,77% no kopējās), pārējo īpašnieku mežu kopplatība ir 1 510 435 ha (50,2% no visu mežu platības).

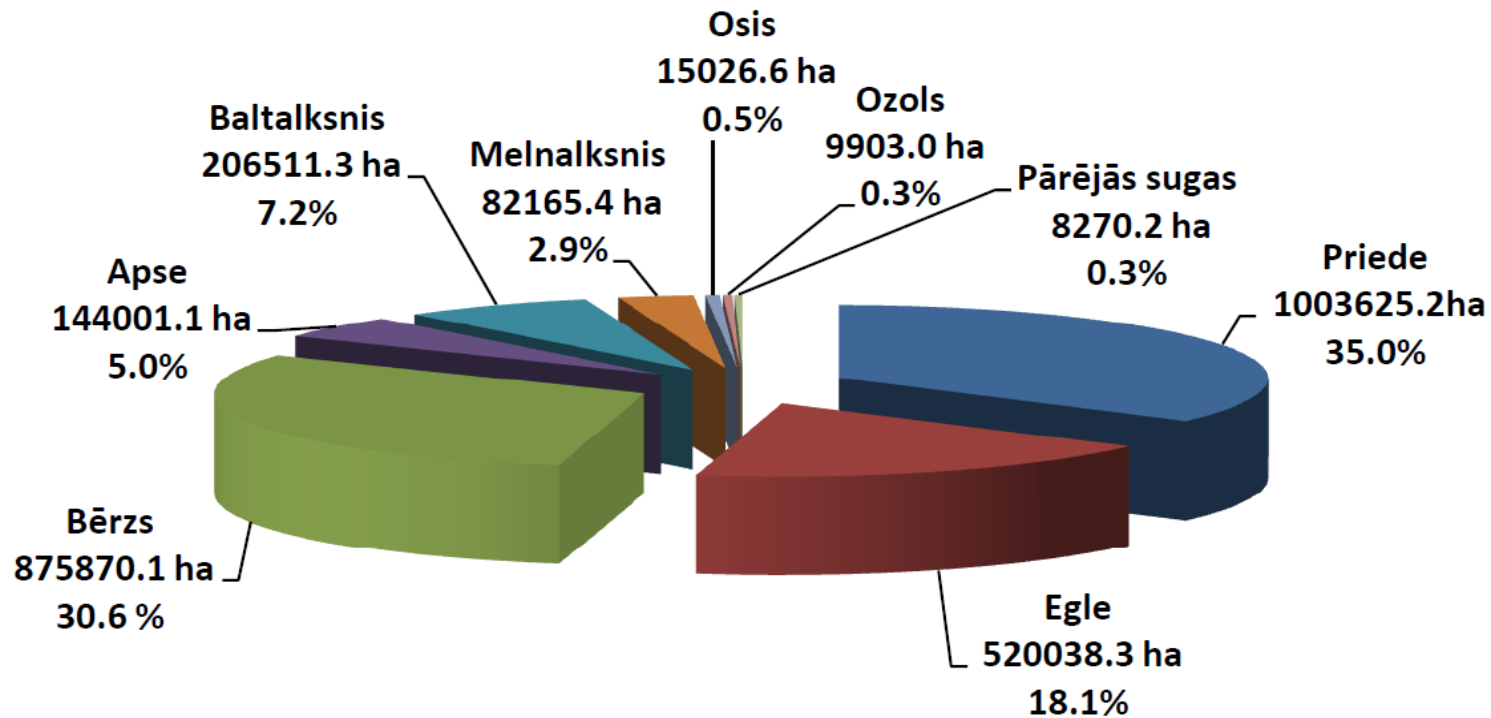
MEŽA PLATĪBU RAKSTUROJUMS

- Latvijas mežus pārsvarā veido skuju koki, tomēr ir vērojama daļu aizņem arī pārējās sugas. Lielākajai daļai mežaudžu **valdošā** koku sugas ir skuju koki - **priede un egle**. Skuju koku audzes aizņem 54% no visu audžu platībām, bērzs - 30%, baltalksnis - 7% un apse - 4%.

Kokiem augot, katru gadu veidojas koksnes pieaugums, kas pēc pašreizējiem aprēķiniem ir 16,5 milj. m³ gadā. Ik gadu zināms daudzums koksnes tiek nocirsts, veicot izaugušās koksnes ražas ievākšanu galvenajā cirtē, kā arī cērtot kokus kopšanas un sanitārajās cirtēs paliekošās mežaudzes stāvokļa uzlabošanai.

MEŽA PLATĪBU SADALĪJUMS PA SUGĀM

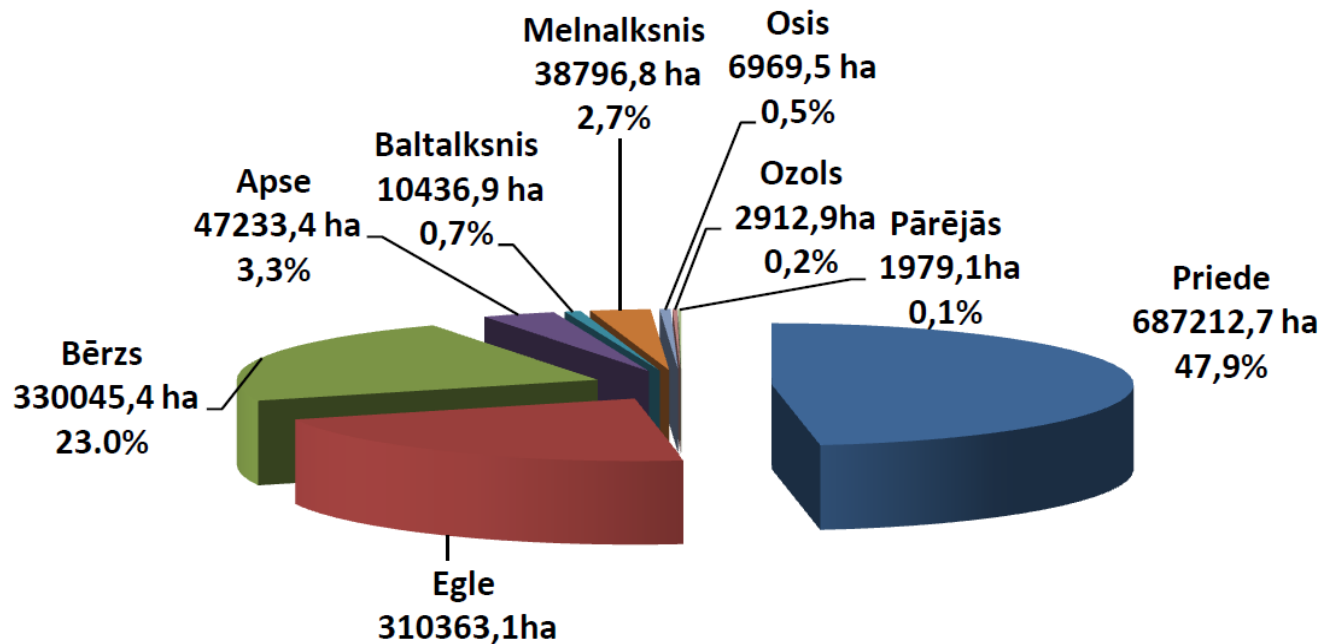
Kopā visos mežos

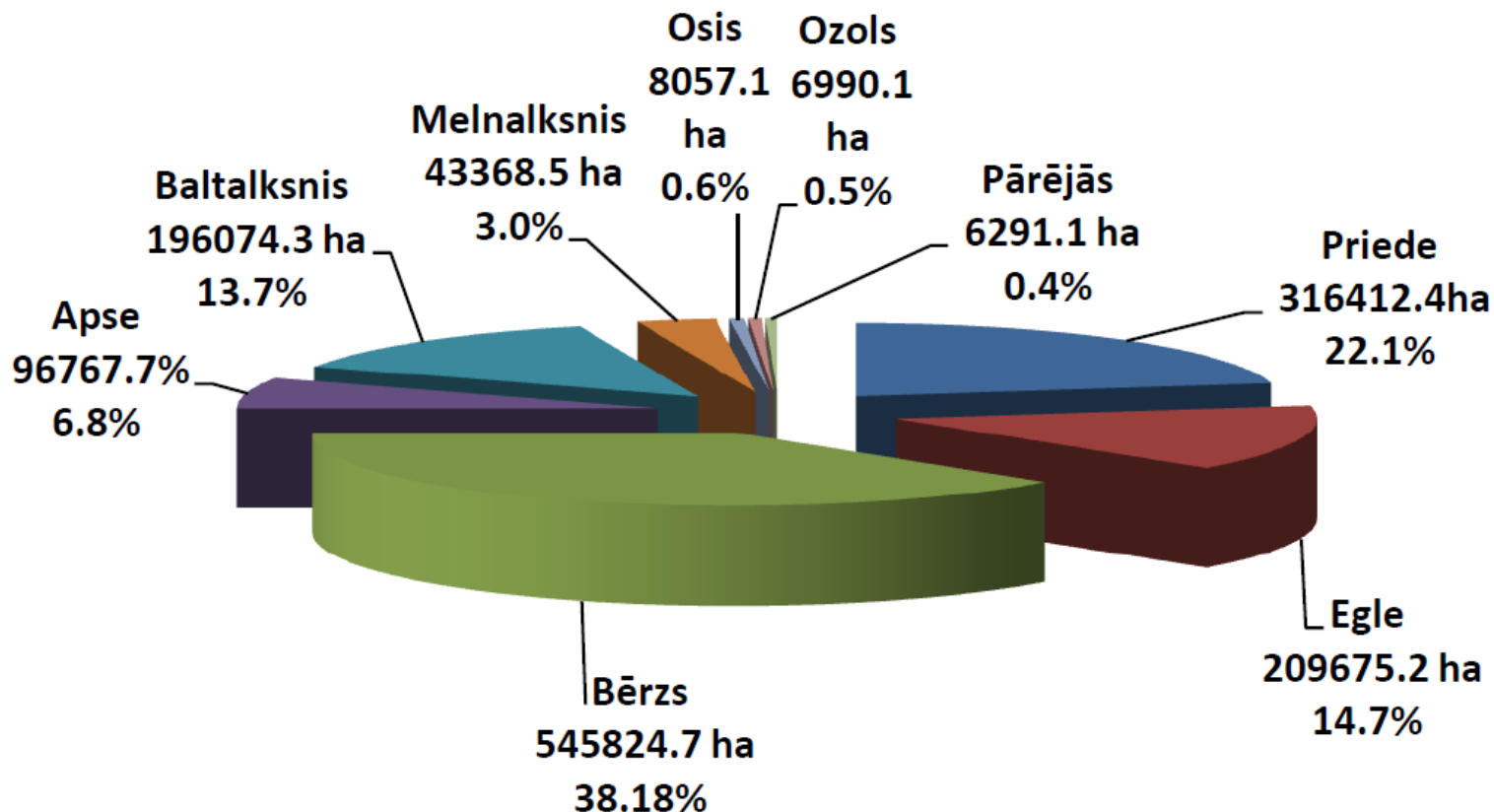
MEŽA PLATĪBU SADALĪJUMS PA SUGĀM

Valsts mežos

MEŽA PLATĪBU SADALĪJUMS PA SUGĀM, (HA,%)

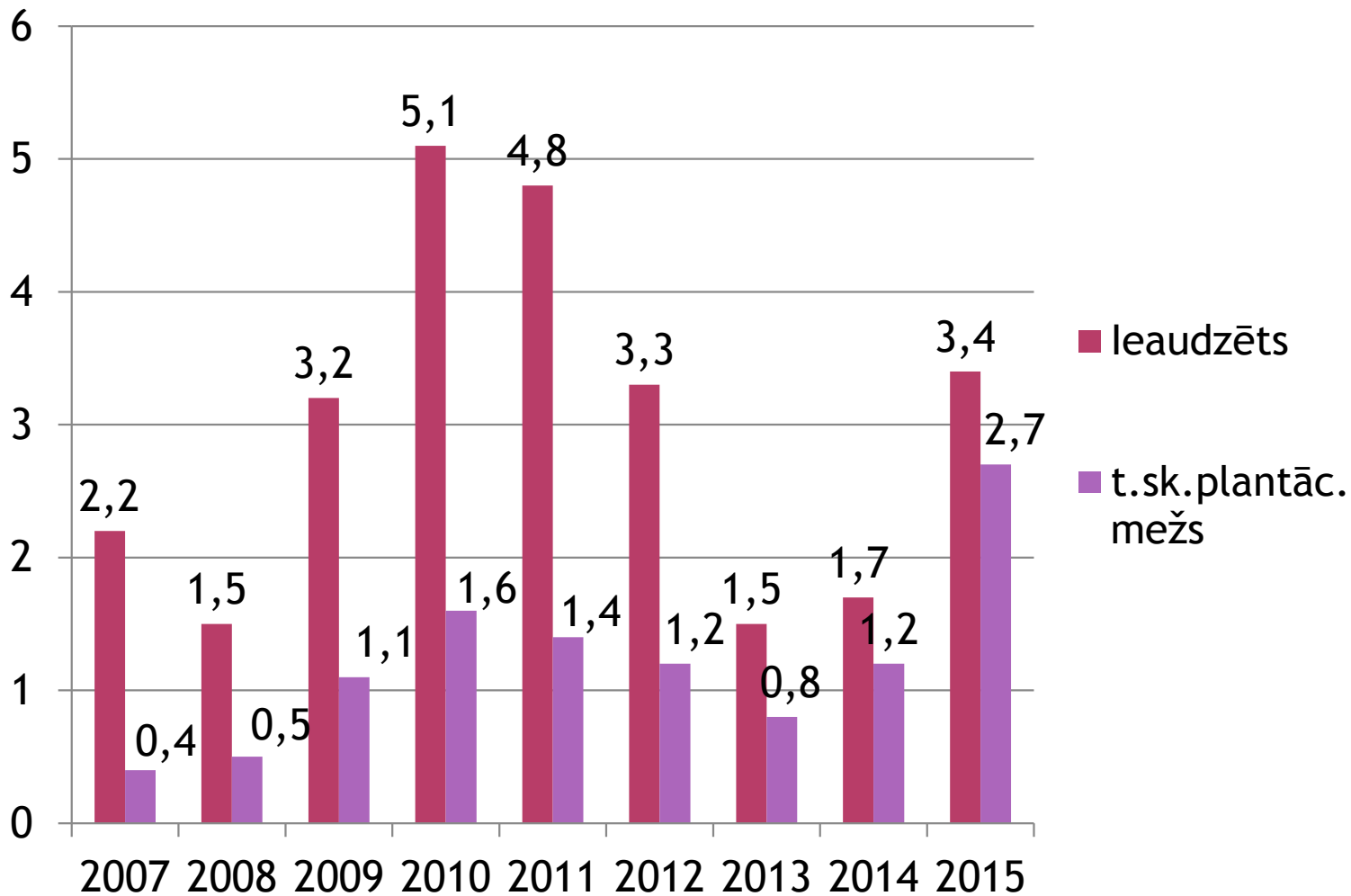
Pārējos mežos

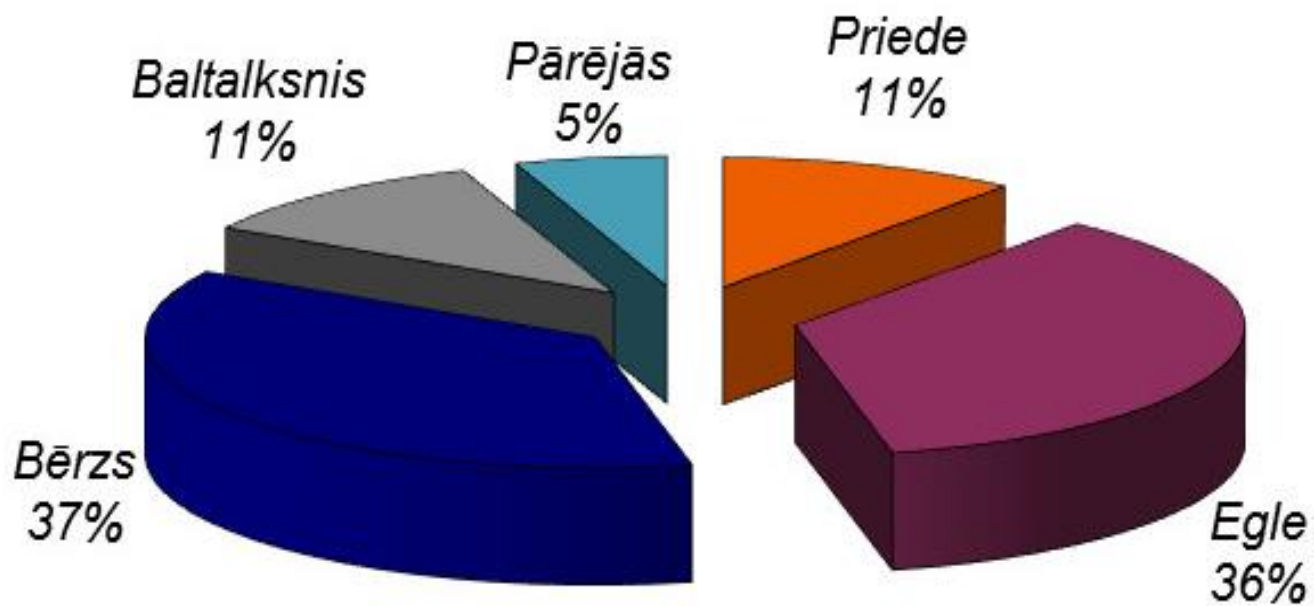
PROGNOZES

- Pārresoru koordinācijas centra „LR nacionālā attīstības plāna 2014. - 2020. gadam sākotnējo redakciju”, kur viens no rīcības virziena mērķiem un rādītājiem Mērķis 1 ir „saglabāt dabas kapitālu kā bāzi ilgtspējīgai ekonomiskajai izaugsmei un sekmēt tā ilgtspējīgu izmantošanu, mazinot dabas un cilvēka darbības radītos riskus vides kvalitātei un kā šī mērķa viens no sasniegšanas rādītājiem ir mežainums (meža platība % no kopējās valsts teritorijas) 50% 2008.gadā, sasniedzot 55% 2030.gadā”.
- „Eiropas meža nozares nākotnes prognožu pētījumu II 2010. - 2030.” (David Ellul, ECE/FAO Forestry and Timber Section) norāda, ka meža platība kas varētu būt pieejama mežizstrādei Latvijā palielinās par 444 tūkst. ha 2030. gadā salīdzinoši ar 2010.gadu.

MEŽA IEAUDZĒŠANA LATVIJĀ 2007.-2015.G., TŪKST. HA

KOKU SUGU ĪPATSVARŠ IEAUDZĒTAJĀS PLATĪBĀS 2015. G.

PLANTĀCIJU MEŽI

- leaudzētās meža platības var ierīkot arī kā plantācijas, kas ir īpašiem mērķiem ieaudzētas mežaudzes.
- leaudzējot plantāciju mežu, lietderīgi būtu izmantot tikai selekcionētu stādāmo materiālu, jo šāda stādāmā materiāla augšanas temps un kociņu kvalitāte ir labāka nekā stādot mežēņus.

PAMATPRASĪBAS PLANTĀCIJU MEŽA IEAUDZĒŠANAI UN REĢISTRĒŠANAI

- ◉ Minimālais koku augstums skuju kokiem 0,10 m; lapu kokiem 0,2m
- ◉ Ieaugušo koku skaits atkarībā no valdošās koku sugas- Priedei 1000/ha; Ozols, Osis, Vīksna, Goba, Kļava, Dižskabardis, Skabardis 500/ha, pārējām; pārējām koku sugām 800/ha.

IEGUVUMI

- Ar nodokli neapliek meža zemi, kuru aizņem mežaudzes (atjaunotās vai ieaudzētās), ja tajā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir veikta meža inventarizācija. (MK noteikumi Nr.76/11.02.2003. «Kārtība, kādā ar NĪN neapliek zemi, kuru aizņem atjaunotās vai ieaudzētās mežaudzes»):
- Skuju koki, cietie lapu koki 40 g.
- Mīkstie lapu koki, izņemot Ba 20 g.
- Ba 10 g.

BĒRZA STĀDĪJUMS LAUKSAIMNIECĪBĀ NEIZMANTOJAMĀ ZEMĒ

EGLES ATĀDĪJUMS LAUKSAIMNIECĪBĀ NEIZMANTOJAMĀ ZEMĒ

HIBRĪDAPSES STĀDĪJUMS LAUKSAIMNIECĪBĀ NEIZMANT. ZEMĒ 2007.G.

PAPELES STĀDĪJUMS LAUKSAIMNIECĪBĀ NEIZMANTOJAMĀ ZEMĒ 2009.G.

SAGATAVOTA PLATĪBA STĀDĪŠANAI

PRIEDES STĀDĪJUMS LAUKSAIMNIECĪBĀ NEIZM. ZEMĒ

EGLES STĀDĪJUMS LAUKSAIMNIECĪBĀ NEIZM. ZEMĒ 2013.G.

KOPŠANA

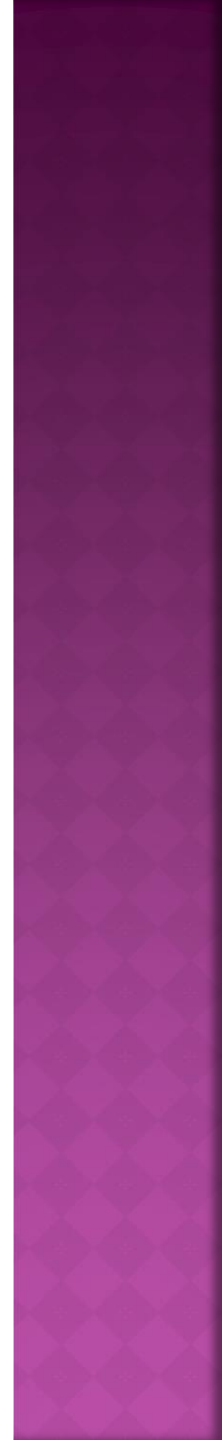

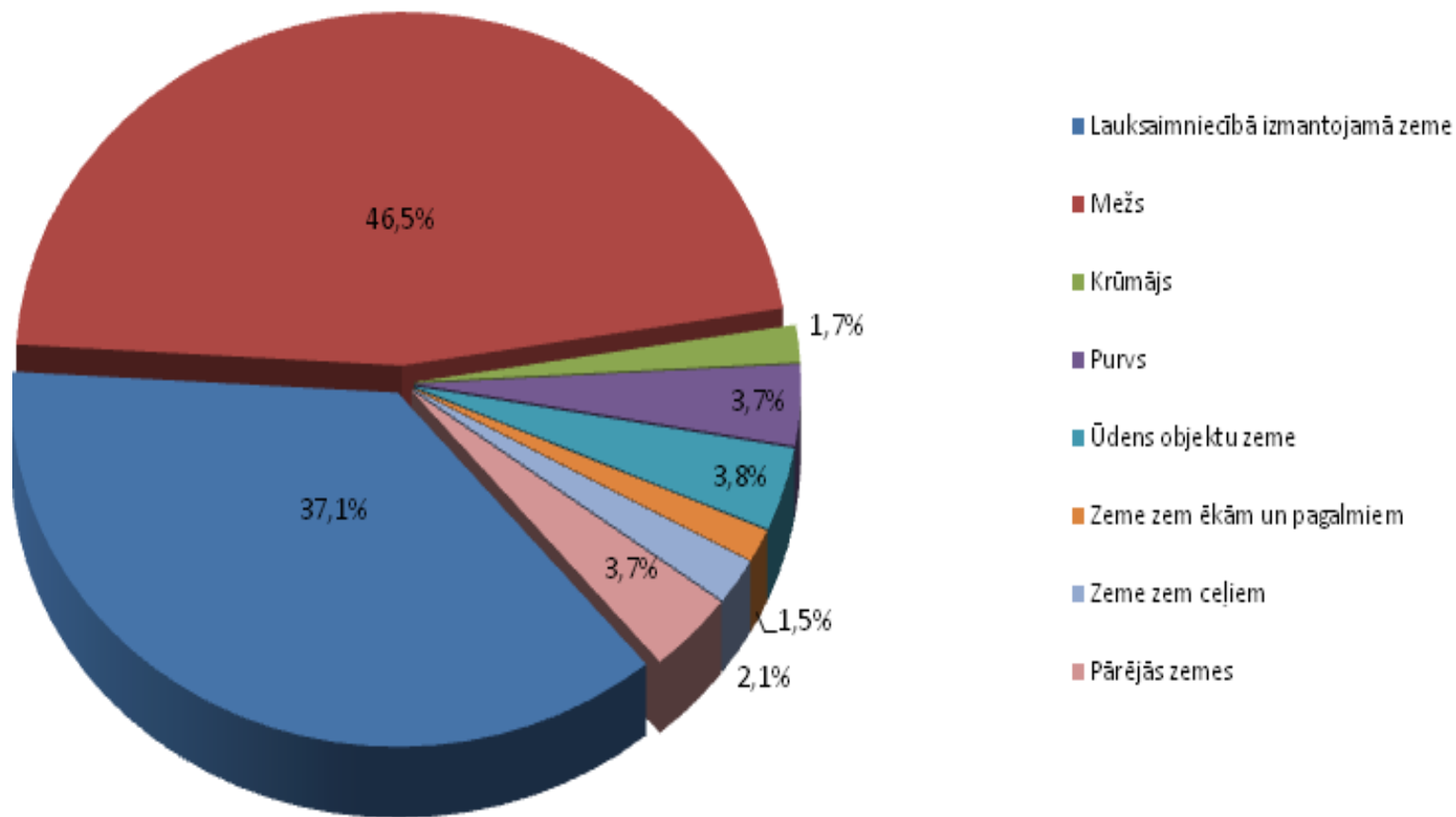
EGLES 2004. G. STĀDĪJUMS LAUKSAIMNIECĪBĀ NEIZMANT. ZEMĒ

EGLES STĀDĪJUMS LAUKSAIMNIECĪBĀ NEIZMANTOJAMĀ ZEMĒ

ZEMES SADALĪJUMS PA ZEMES LIETOŠANAS VEIDIEM LR (UZ 01.01.2013.)

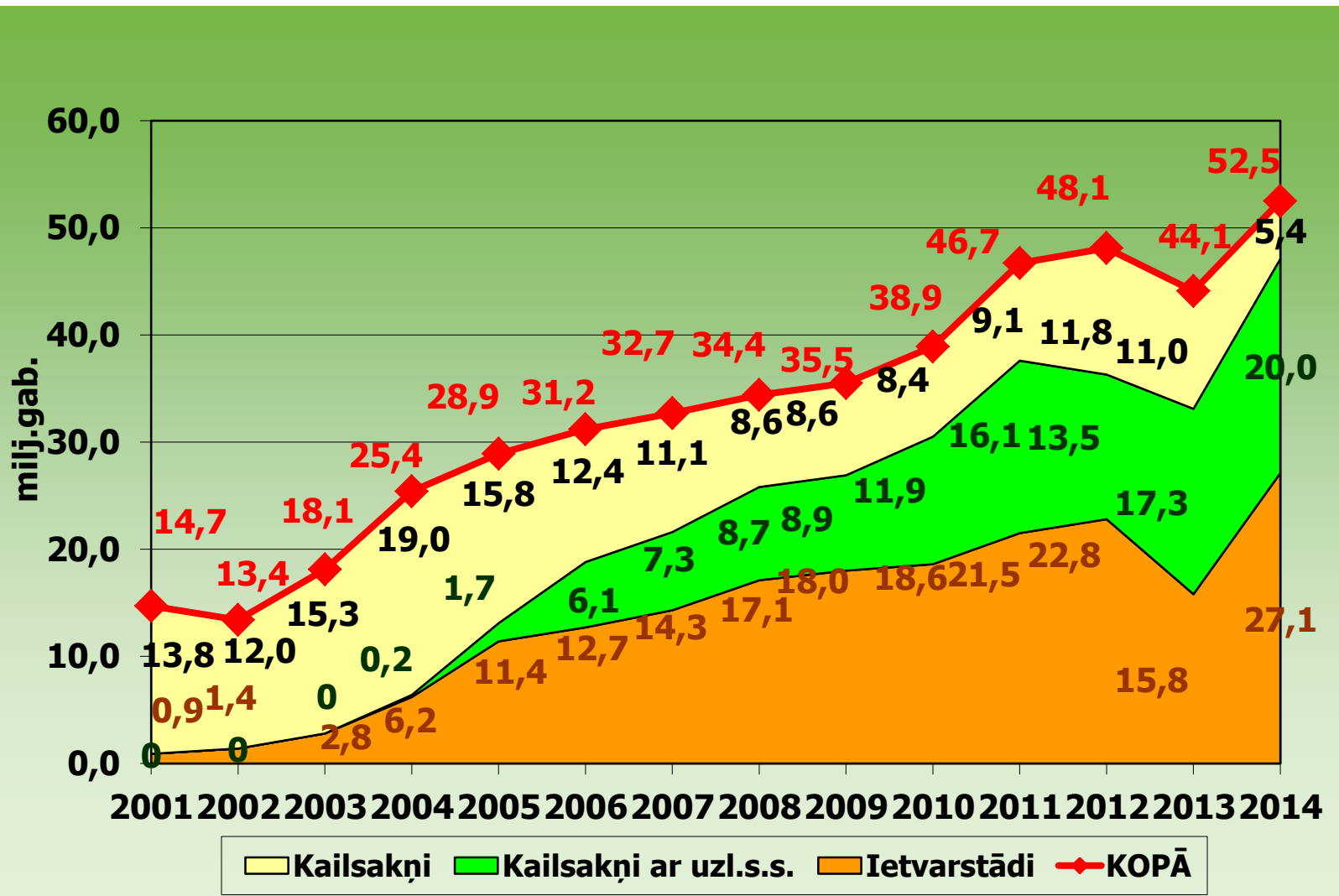
ZEMES SADALĪJUMS PA ZEMES LIETOŠANAS VEIDIEM LR (UZ 01.01.2013.)

Zemes lietošanas veidi	Platība, ha	% no NĪVK IS reģistrētās kopplatības
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme (LIZ)	2 390 904,3	37,1
Mežs	2 999 605,1	46,4
Krūmājs	111 641,0	1,7
Purvs	235 691,1	3,7
Ūdens objektu zeme	241 943,7	3,8
Zeme zem ēkām un pagalmiem	95 707,1	1,5
Zeme zem ceļiem	134 260,2	2,1
Pārējās zemes	238 822,2	3,7
Valstī kopā:	6 448 574,7	100,0

AS»LATVIJAS VALSTS MEŽI» LVM SĒKLAS UN STĀDI KOKAUDZĒTAVAS

MEŽA STĀDU PĀRDOŠANAS APJOMI, MILJ. GAB.

BUREAU VERITAS
Certification

Sertifikāts

Izsniegts

A/S "Latvijas valsts meži"

Krišaps iela 30, Rīga, LV-1046, LATVIJA

Pīņupes iela 4, Jaunkalnava, Kalnava pagasts, Madona novads, LV-4860, LATVIJA

Bureau Veritas Certification apliecina,
ka augstāk minētās organizācijas pārvaldības sistēma ir audītēta un atzīta kā
atbilstoša zemāk norādītā pārvaldības sistēmas standarta prasībām

STANDARTS

LVS EN ISO 9001:2009

identisks Eiropas standartam EN ISO 9001:2008

SERTIFICĒTĀ DARBĪBAS SFĒRA

MEŽA KOKU STĀDU RAŽOŠANA UN REALIZĀCIJA.

Sertifikāta spēkā stāšanās datums: 2013. gada 14. oktobris

Sertifikāta derīguma termiņš ir: 2016. gada 13. oktobris,
organizācijai nodrošinot atbilstošu apstākļu pārvaldības sistēmas darbību.

Ēkaslapas sertifikācijas datums: 2010. gada 14. oktobris

Sertifikāta numurs: LVRIG61913A

_____
Prezidents

MEZA STĀDMATERIĀLA PIEPRASĪJUMS UN PIEDĀVĀJUMS

- Jauno tehnoloģiju stādi (ietvarstādi un stādi ar uzlabotu sakņu sistēmu)
- Stādi ar augstu ģenētisko potenciālu: selekcionēti, atbilstoši augstākajai selekcijas pakāpei
- Videi draudzīgas metodes apstrādei pret smecernieka *Hylobius abietis* bojājumiem

SADARBĪBA AR LVMI SILAVA

- Meža selekcijas pētījumi ir saskaņā ar 2008. gadā apstiprināto selekcijas programmu »Saimnieciski nozīmīgo koku sugu (parastā priede, parastā egle, kārpainais bērzs) un apses selekcijas darba programmas AS «Latvijas valsts meži«30 gadiem»
  - LVMI «Silava dr. silv. Ā. Jansona vadībā
- Ieguvums: Selekcijas efekts produktivitātē 20 - 30%

EGLES KAILSĀKŅI AR UZLABOTU SAKŅU SISTĒMU

EGLES KAILSAKŅU STĀDI AR UZLABOTU SAKŅU SISTĒMU STRENČU KOKAUDZĒTAVĀ

IETVARSTĀDI DĪGŠANAS STADIJĀ SILTUMNĪCĀ

EGLES KAILSAKŅU STĀDS AR UZLABOTU SAKŅU SISTĒMU

PRIEDES IETVARSTĀDI (KONTEINERSTĀDI) STRENČU KOKAUZĒTAVĀ

EGLES IETVARSTĀDI (KONTEINERSTĀDI)

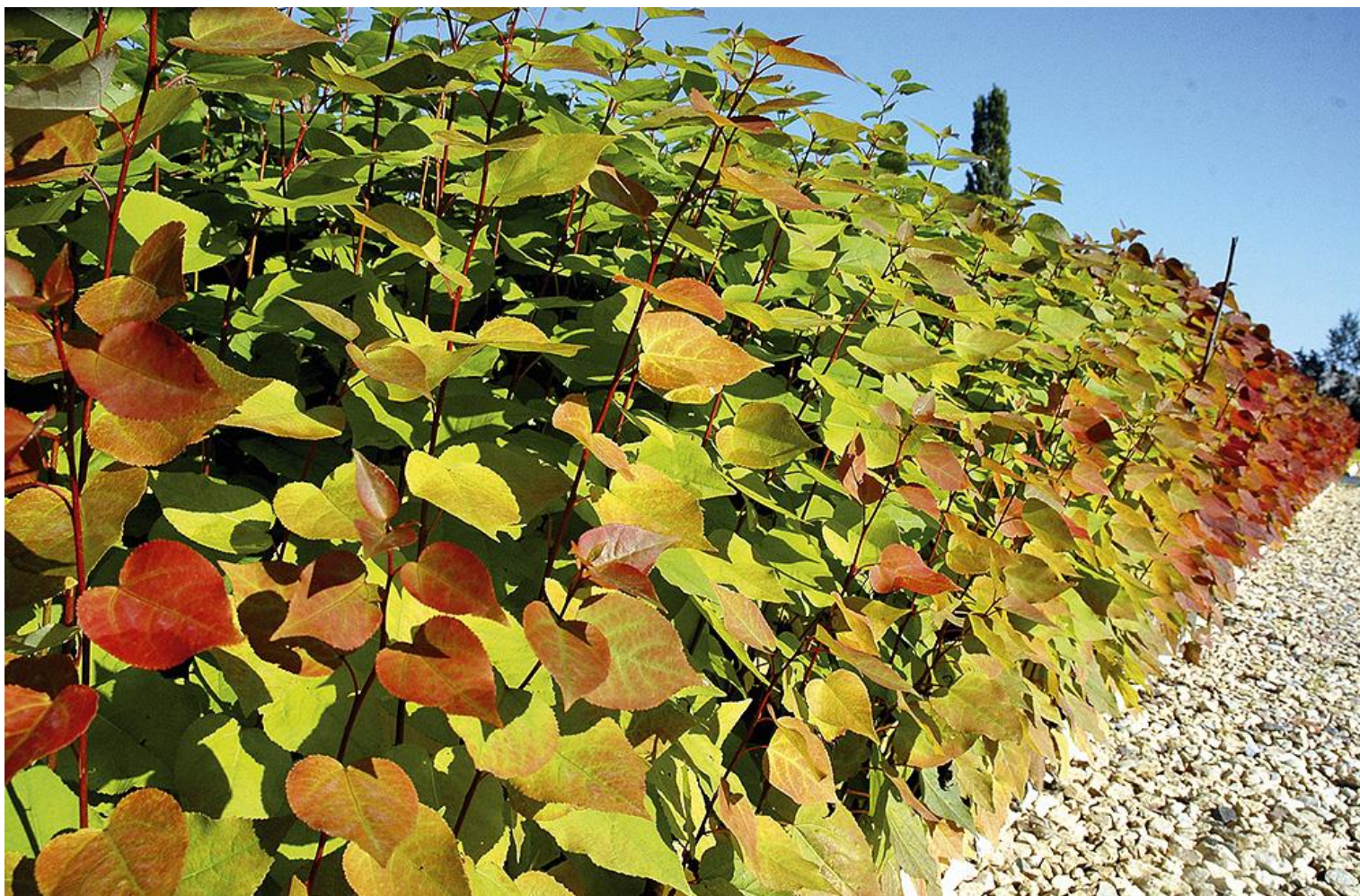

BĒRZA STĀDI AR UZLABOTU SAKŅU SISTĒMU MAZSILU KOKAUDZĒTAVĀ

ĀTRAUDZĪGĀ APSE (HIBRĪDAPSE) STĀDI

STĀDU NOVIETOŠANA GLABĀTUVĒS

- Stādu šķirošana, apstrāde ar vasku un novietošana noliktavās norisinājās līdz 2014. gada janvāra beigām
- Kopumā noliktavās novietoti 19,4 milj. stādu

APSTRĀDES PROCESS AR *BUGSTOP* PODIŅU KOKAUDZĒTAVĀ - IEMĒRKŠANA VASKĀ

APSTRĀDES PROCESS AR *BUGSTOP* PODIŅU KOKAUDZĒTAVĀ - APŽĀVĒŠANA/DZESĒŠANA

AR BUGSTOP APSTRĀDĀTO EĢĻU STĀDU IEPAKOJUMS

DEKORATĪVIE STĀDI

DEKORATĪVIE STĀDI

PEONIJU SVĒTKI KALSNAVAS ARBORETUMĀ 19.JŪNIJĀ

KOPSAVILKUMS

- iespēja racionāli ražošanā izmantot lauksaimniecībā neizmantojamās zemes platības (krūmāji, u.c.)
- iespēja iegādāties meža stādmateriālu AS LVM Sēklas un stādi kokaudzētavās
- Izvēloties selekcionētu meža stādmateriālu ir iespēja paaugstināt meža ekonomisko vērtību no 20 - 30 %

INFORMĀCIJA, KONTAKTI

- AS «Latvijas valsts meži» mājas lapa:
www.lvm.lv
- i.aleksejuka@lvm.lv